ثبت‌ملی شیوه تهیه پنیر لیقوان

از ظرفیت‌های گردشگری غذا در استان‌های مختلف کشورمان کم نگفته‌ایم. حالا یکی از این ظرفیت‌های غذایی در استان آذربایجان‌شرقی در فهرست آثار ملی کشورمان به ثبت رسیده تا برای همیشه ماندگار شود. خبری که احمد حمزه‌زاده، مدیرکل میراث‌فرهنگی آذربایجان‌شرقی اعلام کرده و از ثبت شیوه تهیه پنیر لیقوان به‌عنوان یکی از نمادهای مهم و اصلی لبنی آذربایجان، در فهرست آثار ملی کشور خبر داده و گفته این محصول حاصل زحمات نسل‌های متمادی از مردم خوش‌ذوق روستای لیقوان است که از شیر گوسفند نژاد قزل به دست می‌آید و تولید آن، از صدها سال قبل بین مردم منطقه رایج بوده است. حمزه‌زاده در ادامه توضیح داده: پنیر لیقوان به دلیل این‌که از شیر دام پرورش‌یافته در دامنه سهند تولید می‌شود، به لحاظ مرغوبیت، کیفیت، عطر و طعم خوب در سطح عالی قرار دارد./ جام‌جم‌دیلی

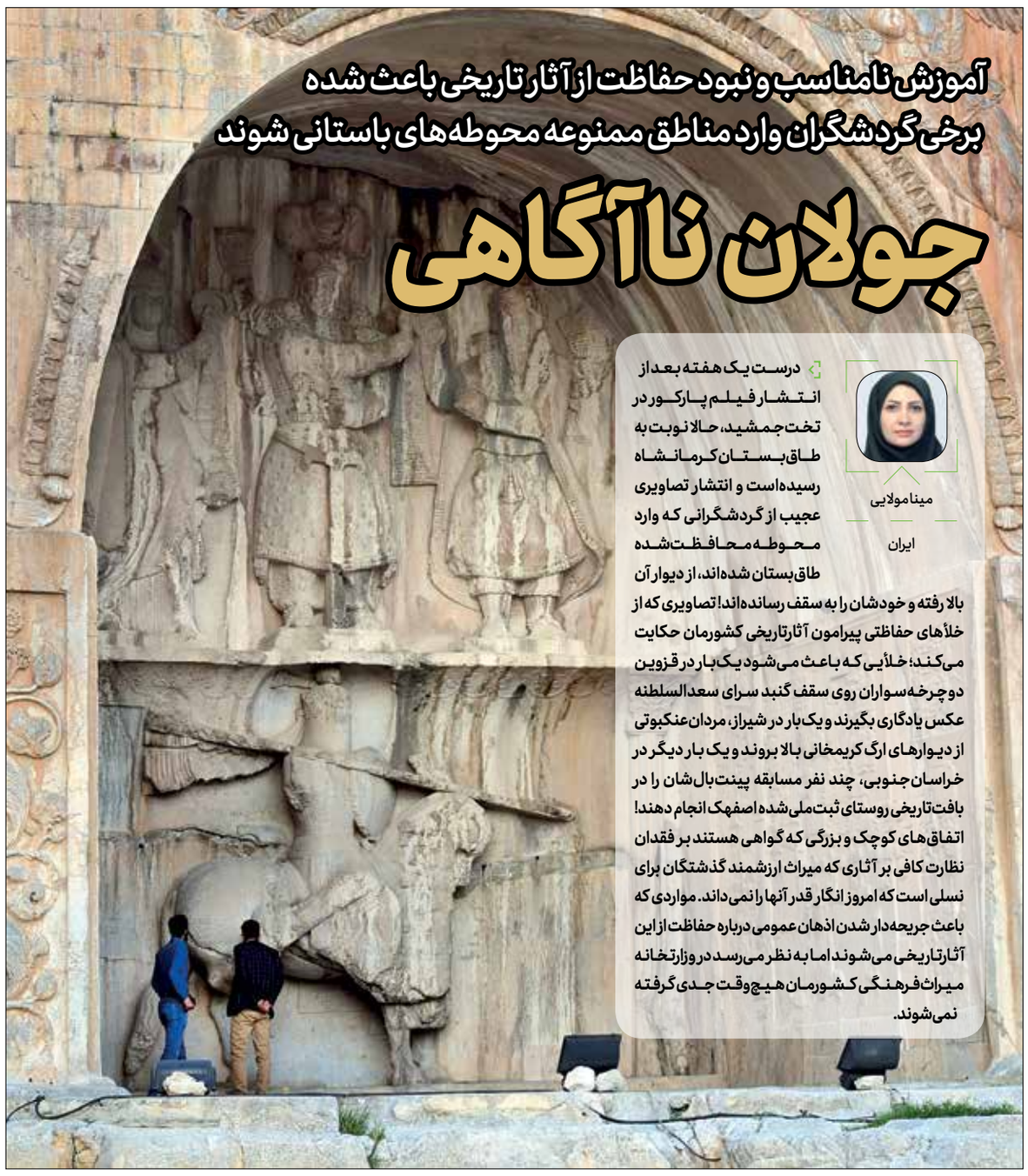

آموزش نامناسب و نبود حفاظت از آثار تاریخی باعث شده برخی گردشگران وارد مناطق ممنوعه محوطه‌های باستانی شوند

جولان ناآگاهی

مینا مولایی
ایران

درست یک هفته بعد از انتشار فیلم پارکور در تخت جمشید، حالا نوبت به طاق بستان کرمانشاه رسیده است و انتشار تصاویری عجیب از گردشگرانی که وارد محوطه محافظت‌شده طاق‌بستان شده‌اند، از دیوار آن بالا رفته و خودشان را به سقف رسانده‌اند! تصاویری که از خلأهای حفاظتی پیرامون آثار تاریخی کشورمان حکایت می‌کند؛ خلأیی که باعث می‌شود یک بار در قزوین دو چرخه‌سواران روی سقف گنبد سرای سعدالسلطنه عکس یادگاری بگیرند و یک بار در شیراز، مردان عنکبوتی از دیوارهای ارگ کریمخانی بالا بروند و یک بار دیگر در خراسان جنوبی، چند نفر مسابقه پینت بال‌شان را در بافت تاریخی روستای ثبت‌ملی‌شده اصفهک انجام دهند! اتفاق‌های کوچک و بزرگی که گواهی هستند بر فقدان نظارت کافی بر آثاری که میراث ارزشمند گذشتگان برای نسلی است که امروز انگار قدر آنها را نمی‌داند. مواردی که باعث جریحه‌دار شدن اذهان عمومی درباره حفاظت از این آثار تاریخی می‌شوند اما به نظر می‌رسد در وزارتخانه میراث فرهنگی کشورمان هیچ‌وقت جدی گرفته نمی‌شوند.

عکس: امیر شاهمرادی / جام جم

دور از چشم نگهبان‌های طاق‌بستان

تصاویر گویاست. گردشگرانی که در روز روشن وارد حریم ممنوعه اثر تاریخی‌ای می‌شوند که در قرن سوم میلادی ساخته شده است. مجموعه‌ای از سنگ‌نگاره‌ها و سنگ‌نوشته‌های دوره ساسانی که در محوطه طاق‌بستان کنار هم قرار گرفته‌اند و حالا در تصاویری که یکی از عکاسان گردشگری کرمانشاه منتشر کرده، به محلی برای جولان سه گردشگر ناآگاه تبدیل شده است. در این تصاویر این گردشگران حضوری آنچنان نزدیک به مهم‌ترین اثر طاق‌بستان، یعنی طاق‌بزرگ با سنگ‌نگاره تاج‌گذاری خسروپرویز و ایوان مستطیل‌شکلش دارند که از همان نگاه اول یک سوال برای بیننده‌ها به‌وجود می‌آید: پس نگهبان‌ها و نیروهای محافظتی طاق‌بستان کجا بودند؟ سوالی که ما از امیر شاهماری می‌پرسیم؛ همان عکاسی که حالا تصاویرش گواهی شده بر بی‌پناهی یکی دیگر از آثار تاریخی کشورمان و او به ما می‌گوید: «در تمام مدتی که این سه گردشگر وارد محوطه طاق‌بستان شدند و بعد از دیواره آن بالا رفتند و خودشان را به سقف رساندند هیچ نگهبانی آنجا حضور نداشت و به آنها تذکر نداد.» او در توضیح بیشتر می‌گوید: «روز پنجشنبه من همراه دوستم برای عکاسی به طاق‌بستان رفتم و در حین عکاسی متوجه رفتار ناشایست این سه گردشگر شدم و دیدم که آنها از حفاظ زنجیرمانندی که روبه‌روی طاق‌بزرگ وجود دارد عبور کردند و وارد ایوان بزرگ شدند. برای من عجیب بود که چرا با وجود این همه دوربین مداربسته کسی به آنها تذکر نمی‌دهد. برای همین سریع با دوربین خودم این صحنه‌ها را ثبت کردم و حتی از بالا رفتن آنها فیلم گرفتم. متاسفانه فقط یک کیوسک نگهبانی در ابتدای ورودی طاق‌بستان قرار دارد و بعد از آن یک فاصله ۳۰۰-۲۰۰ متری تا این اثر وجود دارد که در این فاصله ما نگهبانی را برای تذکر دادن به این گردشگران ندیدیم. اما جالب اینجا بود موقعی که من داشتم با دوربینم عکاسی می‌کردم، از پشت بلندگو به من تذکر دادند که در این محوطه تاریخی استفاده از دوربین عکاسی ممنوع است. بعد از این‌که من موضوع را با نگهبانی که برای تذکر به سمت من آمد مطرح کردم و گفتم که چند نفر از طاق‌بستان بالا رفته‌اند، تذکر داد که این عکس‌ها را پاک کن! بعد هم به آن گردشگران تذکر داد و آنها از طاق‌بستان پایین آمدند و از محوطه خارج شدند و رفتند.»

حواس‌مان را بیشتر جمع می‌کنیم

نتیجه این ماجرا انتشار این تصاویر در فضای مجازی است و برانگیختن دغدغه میراث‌دوستان کشورمان درباره اثری که قرار است ثبت جهانی هم بشود و این‌طور که مشخص است با رعایت موارد و ضوابط ثبت جهانی‌شدن هنوز فاصله‌های زیادی دارد. صامت اجرایی، سرپرست جدید پایگاه تاریخی- فرهنگی طاق‌بستان کرمانشاه هم این فیلم و این تصاویر را دیده‌است و با ابراز تاسف از این ماجرا به ما می‌گوید: «از تصاویر منتشرشده مشخص است که این سه گردشگرنما، فرصت زیادی هم برای حضور در محوطه طاق‌بستان داشته‌اند و ما پیگیر این قضیه هستیم که ببینیم در این ساعت، نیروهای یگان ما در کجا حضور داشته‌اند. از کسی هم که این تصاویر را منتشر کرده واقعا ممنونیم چون حداقل باعث شده که هم ما حواس‌مان را بیشتر جمع کنیم و هم نظارت نگهبان‌ها بر این اثر تاریخی بیشتر شود.» او با این حال تاکید می‌کند کرمانشاه با این‌که سومین استان کشور از نظر وجود آثار تاریخی است و حدود ۴۰۰۰ اثر تاریخی در آن وجود دارد، اما تعداد نیروهای یگان حفاظت این استان ۲۴ نفر است و در خود طاق‌بستان هم فقط یک یا دو نیروی یگان حفاظت وجود دارند که ممکن است در آن لحظه و آن روز پای دوربین نبوده و صحنه را ندیده باشند. سرپرست پایگاه تاریخی فرهنگی طاق‌بستان کرمانشاه در ادامه اما وقوع چنین اتفاق‌هایی را نتیجه وجود شهروندان ناآگاه می‌داند؛ شهروندانی که نمی‌دانند چطور با آثار تاریخی برخورد کنند و به همین دلیل می‌گوید: «این موضوع به فرهنگ خود مردم برمی‌گردد، ما حصارکشی‌های لازم را کرده‌ایم اما با این وجود راه دسترسی به طاق‌بستان از بالای کوه باز وجود دارد از طرفی خیلی وقت‌ها ما حصار می‌گذاریم اما مسائل اقتصادی آنقدر به مردم فشار می‌آورد که خیلی از این حصارهای ما را در چند ماه اخیر به سرقت برده‌اند.»

انگشت اتهام به سوی گردشگران ناآگاه

یک مرور کوتاه بر اخباری که در سال‌های اخیر از تجاوز و ورود غیرقانونی به حریم آثار تاریخی کشورمان حکایت می‌کنند، نشان می‌دهد از این دست اتفاق‌ها در کشورمان کم نیست و موارد مشابه هرسال تکرار می‌شوند و هربار هم پاسخ مسؤولان به این اتفاق‌های تاسف‌برانگیز یک جمله مشترک است: «متوجه نشدیم!» دلیلی که باعث می‌شود سری به وزارتخانه بزرگ میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی کشورمان بزنیم و از سید هادی احمدی، مدیرکل دفتر حفظ و احیای بناها، بافت‌ها و محوطه‌های تاریخی کشور بپرسیم که چرا چنین اتفاق‌هایی هرازگاه در کشورمان تکرار می‌شود؟ پس وظیفه دوربین‌های حفاظتی و نیروهای نگهبان و... در این محوطه‌های تاریخی چیست؟ و او توپ را مثل بسیاری از مسؤولان دیگر به زمین مردم بیندازد و بگوید: خیلی جاها دوربین است، خیلی جاها هم همکاران ما حضور دارند اما تا زمانی‌که این فرهنگ گردشگری درست نشود، همیشه راهی برای چند دقیقه تخلف کردن وجود دارد! مگر در خیابان‌ها دوربین سرعت‌سنج نصب نشده؟ آیا هیچ راننده‌ای با سرعت رانندگی نمی‌کند؟! این‌که یک جایی دوربین نصب شده یا نگهبان دارد سرجای خودش اما زمانی‌که کسی بخواهد تخلفی را انجام بدهد راهش را پیدا می‌کند و این رفتار این گردشگران است که درست نیست.

او در توضیح بیشتر می‌گوید: «پوشش شبانه‌روزی گوشه گوشه همه آثار تاریخی ایران، غیرممکن است، در بعضی جاها نیروهای گشت حضور دارند اما باز جاهایی پیدا می‌شود که از دید نگهبان‌ها دور می‌ماند. اصل این کار که تجاوز به حریم آثار تاریخی است، اصلا توجیهی ندارد و به فرهنگ خود گردشگران برمی‌گردد، چراکه با توجه به امکانات موجود در وزارت میراث فرهنگی و وسعت آثار تاریخی ایران، امکان پایش وجب به وجب همه این آثار نیست و این گردشگران ما هستند که باید به این درجه از آگاهی برسند که نسبت به حفظ این آثار دغدغه داشته باشند و این چنین کارهایی مثل پارکور در تخت جمشید و... به یک ضدارزش در جامعه تبدیل شوند.»

این مقام مسؤول درباره اجرای قوانین سختگیرانه‌تر نسبت به تخطی‌کنندگان هم می‌گوید: «من با سختگیری‌های بیشتر موافق نیستم چون تا وقتی مردم این موضوع را به شکل یک ارزش نبینند از آن حفاظت نمی‌کنند، وگرنه قوانین و حبس و جریمه نسبت به آسیب‌رساندن به آثار تاریخی وجود دارد اما مهم این‌که این فرهنگ بین مردم به وجود بیاید نه این‌که با زور این اتفاق بیفتد.»

بهانه تعدد آثار و کم‌بودن نیروهای حفاظتی

این موضع مسؤولان میراث فرهنگی کشورمان همان نگرانی بزرگ میراث‌دوستان است؛ موضعی که از کم‌اهمیت بودن این آثار تاریخی در نگاه افرادی حکایت می‌کند که قرار است متولی حفاظت از آنها باشند. برای این موضع همیشه یک بهانه بزرگ وجود داشته؛ هربار هرجای کشورمان که چنین اتفاقی افتاده، مسؤولان دست روی وسعت زیاد ایران گذاشته‌اند و تعداد بسیار زیاد آثار تاریخی ثبت‌ملی و ثبت‌جهانی شده ما و در نهایت رسیده‌اند به این‌که تعداد نیروهای حفاظتی میراث‌فرهنگی در کشورما کم است و جوابگوی حفاظت دائمی از این آثار نیست و تشدید نظارت‌ها نیاز به کمک‌های حمایتی و مالی بیشتر دارد. موضوعی که البته از نگاه میراث‌دوستان کشورمان و همه آنهایی که همیار میراث بی‌پناه ایران شده‌اند، پذیرفته‌شده نیست و بیشتر به یک بهانه می‌ماند برای شانه خالی‌کردن از زیر بار مسؤولیتی که برعهده گرفته‌شده است.

طراح: بیژن گورانی

جدول شماره ۵۸۷۴

جدول عادی

افقی: ۱) سلطان- کنیه امام علی (ع) ۲) عظیم- مسابقه تلفنی شبکه دو سیما- پارچه نوشته تبلیغاتی ۳) کاخ تاریخی فرانسه- اقتصاددان آلمانی قرن نوزدهم ۴) گله و شکایت مداوم- نفع- ادامه هر چیز ۵) شعور- پیدا نمی‌شود- همسایه کنگو و کامرون ۶) منزل آذری- نیکورو- نوآیین ۷) ورزشگاهی در میلان ایتالیا- فاقد سقف- بوی رطوبت ۸) دعا به درگاه خدا- کیسه کاه و جو چارپایان ۹) بله انگلیسی- تندرستی- شهرستانی در استان گلستان ۱۰) با ادب- پیاده- اولین رقم از سمت راست عدد ۱۱) متعهد- پشت‌سر هم- حلقه بسکتبال ۱۲) هر بخش از مسابقه بسکتبال- از اجزای چشم- مروارید ۱۳) باران شدید و کوتاه‌مدت- نوعی پارچه توری نقشه‌دار ۱۴) زمستان- ششمین ماه سریانی- روزها ۱۵) از سلسله‌هایی که بیش از صد سال در ایران حکومت کردند- نام مادر حضرت موسی(ع).

عمودی: ۱) جزء غیرمستقلی که به پایان واژه می‌پیوندد- تندرست- معبد یهودیان ۲) گوشت ترکی- همراه- کشتی ژاپنی- خط‌کش مهندسی ۳) برداشت محصول- بالش زینتی روی کاناپه- معشوق ۴) عجیب- از فیلم‌های مشهور بروس‌لی ۵) مرکزی- چیره‌دست ۶) تحفه‌ها- حالتی مخصوص زن باردار- اهل ری ۷) دستگاه قدیمی نمایش فیلم- تیراژ- دورویی ۸) نام آذری- همسر حضرت ابراهیم(ع)- دور هم جمع شدن- رنج بی‌پایان! ۹) از هالوژن‌ها- خانه‌های عرب- از الفبای زبان یونانی ۱۰) دوستی- وزیدن باد- خداشناس ۱۱) تخت پادشاهی- شاعر فریومدی قرن هشتم ۱۲) از غذاهای اصیل اصفهان- دشنام گو ۱۳) نوعی مجازات محکومین- واهمه- همسر حضرت یعقوب(ع) ۱۴) صحنه نمایش- اولین رهبر اتحاد جماهیر شوروی- سقف نیمکره- سرچشمه حیات ۱۵) قسمتی از گوش- ناتوان- عایدی.

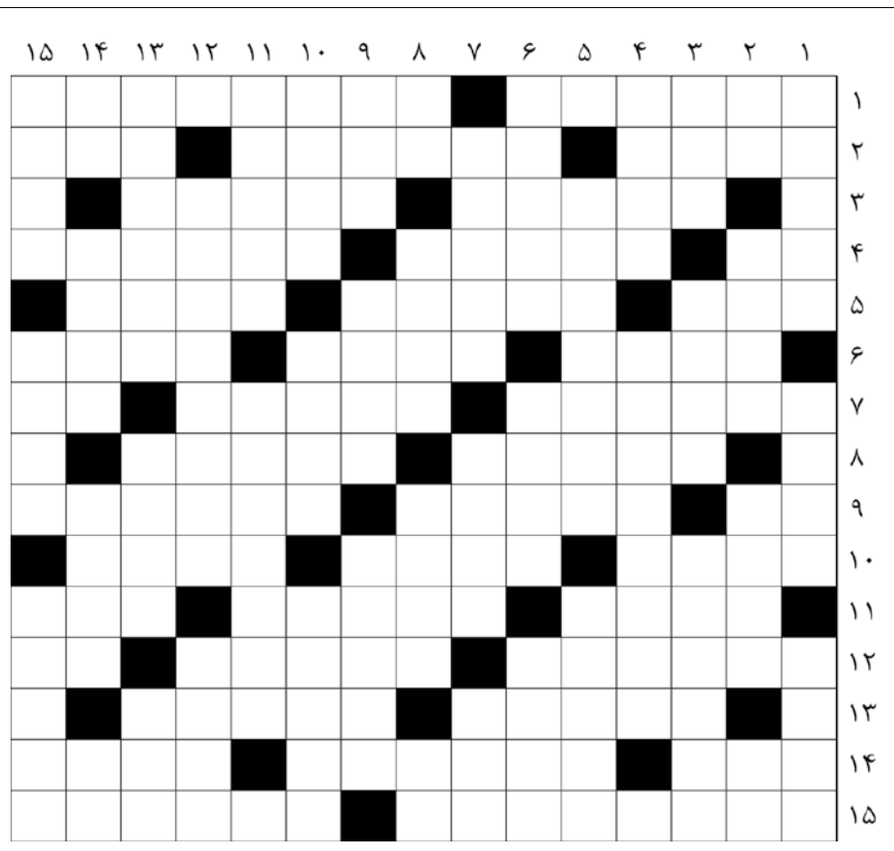

جدول ویژه

افقی: ۱) برچیده شدن- پسر خسروپرویز و شیرین ۲) توبه بدون بازگشت- متذکر- آشیانه پرنده ۳) پرستاری از مریض- ارث ۴) یک ردیف از دانه‌های بافته‌شده- آن‌که درگذشته می‌زیسته است- کباب مخصوص سیستان و بلوچستان ۵) ضربه‌ای در بوکس- باج و خراج- رستنی ۶) خشک- سازی بادی- ویتنام قدیم ۷) برگ و دانه معطر این گیاه به عنوان چاشنی مصرف می‌شود- جشن ازدواج- نشانه مفعول ۸) ودیعه- بدون تردید و قطعا ۹) چهره- بلند و طولانی- ناگهان ۱۰) به رنگ خاکستر- کاشف میکروب طاعون- سماق ۱۱) هرکه شد... دل در حرم یار بماند- ریزترین رگ خونی- وسیله نخ‌ریسی ۱۲) مرتب و منظم- عمامه- نت چهارم ۱۳) ریاکار- خوشبو کننده شیرینی ۱۴) سرپیچی کردن- نقاشی روی شیشه- ثروتمند شدن ۱۵) شاعر ترکمن و متخلص به فراقی- بدون همنشین بودن.

عمودی: ۱) روشن کردن- مفید و موثر- خاموش ۲) سخن صریح- جست‌وجوگر- توده غله درو شده- صوت شادمانی ۳) ماهی- برادر شیرازی- آیاتی از قرآن که معنی شان واضح است ۴) ترکیب قلع و سرب- گیاهی علفی و پایا با بوی تند ۵) انتشار سلول سرطانی- همیشگی ۶) شایستگی- تازه- همپا ۷) بزرگان دربار- نرده- آدم‌کشی ۸) باب روز- حریص و آزمند- آیین‌ها- شهر مدفن دهخدا ۹) اهلی- فریاد شادی- استانی در شمال عراق ۱۰) ظرف جوهر و مرکب- دوستی با دوستان خدا- فساد و تباهی ۱۱) کتاب مصورمانی- موسس سلسله غزنویان ۱۲) رمانی نوشته فریبا وفی- ترشی بادمجان ۱۳) گیاهی با سم خطرناک- حافظه اصلی کامپیوتر- تاجریزی ۱۴) صدمه- عددی یک رقمی- مهربان- جانشین او ۱۵) بی‌بند و بار- از مصالح ساختمانی- سستی و تنبلی.

حل جدول عادی شماره ۵۸۷۳

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	ش	ش	■	ش	ک	و	ف	ا	ی	ی	■	م	ج	ل	ه
۲	ا	د	م	ی	■	ی	ا	د	ا	و	ر	■	ع	م	■
۳	خ	ن	چ	ر	■	ت	ر	و	ر	■	و	ر	د	ن	ه
۴	ا	■	ا	ی	ن	ر	س	ی	■	ک	س	ا	ل	ت	■
۵	ب	ر	و	ن	ی	ی	■	ه	س	ت	ی	■	ت	ی	ر
۶	ه	و	ر	■	م	ن	ا	■	ک	ی	ه	ا	■	ن	ا
۷	■	س	ت	ا	ر	■	ت	ص	و	ر	■	س	ک	د	و
۸	چ	ت	■	م	و	ش	ص	ح	ر	ا	ی	ی	■	ر	ی
۹	ن	ا	م	ی	■	ک	ا	ف	ی	■	م	ب	ر	م	■
۱۰	ی	■	ک	ن	ت	ر	ل	■	ت	ن	ک	■	ت	ا	س
۱۱	ن	س	ا	■	ر	ا	ی	ت	■	م	ا	م	ا	ن	ی
۱۲	■	پ	ر	ی	ش	پ	■	ب	و	ا	ن	ا	ت	■	م
۱۳	ب	ی	م	ا	ر	■	و	ا	د	ی	■	ن	ی	م	ا
۱۴	ر	د	■	د	و	ش	ا	د	و	ش	■	د	و	ز	خ
۱۵	ی	ه	و	ه	■	ن	و	ر	د	ی	د	ن	■	ه	ر

حل جدول ویژه شماره ۵۸۷۳

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	س	ن	■	ا	س	ت	ک	ا	ن	ی	■	ب	س	ت	ر
۲	م	ح	ر	ر	■	ر	ا	و	ی	و	ل	ی	■	ب	ب
۳	ی	ل	ا	ق	■	د	ر	ه	م	■	ا	ت	ب	ا	غ
۴	ش	■	ز	ا	پ	ا	ت	ا	■	س	چ	ا	د	ه	■
۵	ک	ا	د	م	ی	م	■	م	ح	ی	ر	■	ج	ی	غ
۶	ا	د	ا	■	ا	ن	ه	■	س	ا	م	ا	ن	■	ا
۷	■	ا	ر	د	ل	■	پ	ن	ب	ه	■	ن	س	ب	ی
۸	ش	و	■	ن	ه	چ	■	ا	ل	ح	ی	ا	ت	■	ک
۹	ن	ه	ا	د	■	س	ر	م	ا	■	و	ر	ت	ر	■
۱۰	ی	■	ه	د	ا	ت	ی	■	ل	ا	ل	■	ک	ا	ج
۱۱	غ	د	و	■	ن	ا	ن	و	■	ک	ی	ا	ر	ن	گ
۱۲	ر	ا	م	■	س	ر	■	ا	ر	ی	ا	ن	ا	■	ر
۱۳	ک	ا	ت	ه	ا	■	م	ت	ح	د	■	ز	ر	ا	د
۱۴	ا	ز	■	س	ب	ک	ت	گ	ی	ن	■	و	ی	ز	ا
۱۵	ل	ی	ل	■	ا	م	ی	ر	م	ه	ن	ا	■	ن	ر

حل سودوکو ۳۷۸۴

۳	۵	۴	۷	۶	۲	۹	۸	۱
۱	۷	۸	۳	۴	۹	۶	۲	۵
۲	۶	۹	۱	۸	۵	۳	۷	۴
۵	۱	۷	۹	۳	۸	۲	۴	۶
۴	۹	۲	۶	۵	۱	۷	۳	۸
۶	۸	۳	۴	۲	۷	۱	۵	۹
۸	۲	۶	۵	۱	۴	۷	۹	۳
۹	۳	۵	۸	۷	۶	۴	۱	۲
۷	۴	۱	۲	۹	۳	۵	۶	۸

۲	۵	۳	۱	۶	۷	۸	۴	۹
۶	۱	۷	۸	۹	۴	۳	۲	۵
۹	۴	۸	۳	۲	۵	۷	۶	۱
۷	۹	۱	۶	۳	۲	۵	۸	۴
۴	۸	۶	۹	۵	۱	۲	۳	۷
۵	۳	۲	۷	۴	۸	۹	۱	۶
۱	۹	۴	۲	۸	۶	۱	۷	۳
۳	۶	۹	۴	۱	۷	۶	۵	۸
۸	۷	۵	۵	۷	۹	۴	۹	۲

۱	۶	۷	۵	۸	۳	۹	۲	۴
۲	۸	۵	۷	۹	۴	۶	۳	۱
۴	۹	۳	۲	۶	۱	۸	۵	۷
۵	۱	۲	۶	۳	۹	۷	۴	۸
۶	۳	۴	۸	۱	۷	۲	۹	۵
۹	۷	۸	۴	۲	۵	۳	۱	۶
۷	۲	۱	۹	۵	۸	۴	۶	۳
۳	۴	۹	۱	۷	۶	۵	۸	۲
۸	۵	۶	۳	۴	۲	۱	۷	۹

برای حل جدول اعداد باید در هر مربع کوچک‌تر ۳ در ۳ هیچ عدد تکراری وجود نداشته باشد.
همچنین هیچ عددی در یک سطر یا ستون مربع بزرگ ۹ در ۹ تکرار نشده باشد.

سودوکو ۳۷۸۵

						۶		
		۱	۳			۸		
۷	۶			۲	۱		۵	
		۲	۴		۸		۶	
		۷				۹		
	۸		۱		۵	۴		
	۲		۷	۳			۸	۶
		۸			۹	۲		
		۳						

						۸		
		۵	۶			۴		
۶	۳			۷	۴		۵	
		۸	۴		۷		۳	
		۳				۲		
		۹		۳	۱	۵		
		۵		۸		۳	۶	
		۹			۱			
		۱			۸			

						۲		
						۵		
۵	۳			۷	۶		۴	
		۲	۴		۸		۶	
		۷				۹		
		۴		۳	۱	۵		
		۵		۸		۴	۶	
		۹			۲			
		۲						

						۲		
						۵		
۶	۳			۷	۴		۵	
		۸	۴		۷		۳	
		۳				۲		
		۹		۳	۱	۵		
		۵		۸		۴	۶	
		۹			۲			
		۲						